І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA



УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 174. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ВЕРЕСНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 21, 1972 No. 174. VOL. LXXIX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Середа, 20 вересня 1972 р.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА ЛИНДОН Б. ДЖОНСОН заявив у своїй першій після його останньої серцевої атаки промові, що З'єднані Стейти Америки будуть сильні так довго, як довго вони виявлятимуть тенденцію до зміни. Найбільшою небезпекою, на думку Джонсона, було б те, коли б американський народ замкнув очі й вуха на те, чого бажають і до чого йдуть ті, головно молодь, на кого американці поклали свої надії й віру в Америку — гарну, справедливу, країну вільних і дім сміливих.

КІЛЬКІСТЬ НАСЕЛЕННЯ СТЕЙТУ КАЛІФОРНІЇ, яка, починаючи від 1900 року постійно збільшувалася і стала після Ню Йорку одним із найбільш населених стейтів, в останніх двох роках почала зменшуватися. Сьогодні Каліфорнія нараховує 20.5 мільй. населення. Стейт Ню Йорку має 18,4 мільйона людности. Колись населення Каліфорнії збільшувалося у пропорції 1.3 відсотка річно, тепер вже тільки 1.1 відсотка.

В ПОНЕДІЛОК 18 ВЕРЕСНЯ Ц. Р., в день жидівського свята Йом Кіппур в Ню Йорку та в інших містах ЗСА були замкнені всі публічні школи і канцелярії едукаційних установ. Крамниці, банки, поштові уряди працювали нормально.

СОВЄТИ ПОСТАЧАЮТЬ зброю арабським палестинським партизанам - терористам. Діється це від липня цього року, коли у Москві побував лідер центральної палестинської організації, Аль Фатах, Ясір Арафат. Кремлівські володарі буцім-то переконували Арафата, щоб партизани обмежились до воєнних дій проти Ізраїлю, але не виконували на території чужих держав терористичних атентатів — якщо це правда, то араби не послухали тієї поради, але, мабуть, Москва мовчки погоджується з актами терору.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕДВАРД ГІТ ЗАЯВИВ у промові на бенкеті, що його видав в його честь японський прем'єр Какуї Танака, що хоча Британія і Японія не є мілітарними суперпотугами, проте у справах міжнародної торгівлі і монетарної системи вони можуть мати величезний голос. Він апелював до британсько - японської співпраці у цих і інших справах.

СОВЄТИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ, наче б оплата за візу на виїзд з СССР у висоті яких 24.000 дол. стосувалася тільки жидів, які виїздять до Ізраїлю. Це, мовляв, стосується всіх без вийнятку освічених совєтських громадян, без уваги на їх національність.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ І ЕСПАНІЯ ПІДПИСАЛИ перший від кінця останньої світової війни, чи пак від приходу в Еспанії до влади генерала Франсиска Франка в 1939 р. торговельний договір. Не відомо, чи і як поладнано затяжний спір між Еспанією і СССР за золото вартости кругло 500 мільйонів дол., що його еспанські комуністи вивезли до СССР під час еспанської громадянської війни.

ДО БРИТАНІЇ ПРИБУЛИ 189 осіб азійського роду, видалених з Уганди в числі кругло 60.000 власників британських пашпортів. Тих нових імігрантів перестерегли зараз на вступі у Британії, щоб вони не поселювались в містах, що їх мешканці особливо вороже ставляться до кольорових імігрантів.

ПАРЛЯМЕНТ У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ВИЗНАВ, що федеральна і баварська поліція поводилася правильно під час наскоку арабських терористів на ізраїльську олімпійську дружину у Мюнхені 5 вересня ц. р., дармащо поліції не вдалося звільнити ізраїльців і що в тій невдачній спробі згинуло 17 осіб. Тому покликана для цієї справи парляментарна Комісія ствердила, що не треба переводити окреме парляментарне слідство.

У МОСКВІ РОЗПОЧАЛАСЯ перша совєтсько американська конференція у справі очищення повітря і води. Головою 27-членної американської делегації є Рассел Трейн, один із видатних фахівців цієї справи, — головою совєтської делегації є Євгеній Фьодоров, голова державної Гідро - метеорологічної Служби. В СССР найбільш занечищене повітря у промислових районах, як Донбас, Дніпрельстан і фабричні райони над Волгою. На конференції американські й совєтські фахівці інформують один одних про їхні технічні способи очищування природи.

ЄГИПЕТ І ЛІБІЯ ПОГОДИЛИСЯ, що столицею їхньої унії має бути Каїро. Рішено зберегти в обох тих арабських державах однопартійну систему з одним партійним проводом, але обидві держави будуть користуватись широкою автономією. Сирія відмовилася приступити до тієї унії.

У ПЕКІНІ ВІТАЛИ з великою парадою дружину іранського імператора Рези Пахлеві, королеву Фарах. Вона прилетіла в товаристві великого почету, в якому знаходився також іранський прем'єр, мати королеви й багато іранських державних достойників. Назустріч іранській королеві, яка прибула до Пекіну з офіційними відвідинами, виїхав китайський комуністичний прем'єр Чжоу Ен-лай.

В стейті Ню Джерзі започаткують з днем 29 листопада нову щоденну льотерію

Трентон. — Згідно з повідомленням губернатора Кейгілла у стейті Ню Джерзі буде започаткована з днем 29 листопада цього року в додатку до тижневої нова щоденна льотерія. Це буде перша того роду льотерія не тільки у ЗСА, але й у світі. Найвищий виграш буде 2 500 долярів і крім того ще на три тисячі менших виграшів на кожних 100 000 проданих льотерійних квитків. Керівники стейтової льотерії сподіваються що продавати по яких 650 000 квитків щодня. Льосування буде відбуватися кожного дня, крім неділь. Один із кожних 26 льотерійних квитків має шанси виграти. Льотерійні квитки можна буде купувати кожного дня до 5 минут перед 4-ою годиною по полудні перед льосуванням. Виграші в сумі 25 і виграші на льотерійні квитки в ціні по 2.50 долярів можна буде одержувати зараз же після льосування в 4 000 льотерійних станицях на території всього стейту. Виграші у сумі 225 долярів можна буде одержувати у бюрах 200 агентів-брокерів і головні виграші в сумі 2 500 долярів будуть виплачувати тільки в головній кватирі льотерійної комісії у Трентоні. У стейтових урядах в Олбані розглядають можливість запровадження щоденної льотерії також й у стейті Ню Йорку.

НА УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ ВПЛИНУЛО ДОСІ $1,246,634.20

Ню Йорк. — З Президії Фонду Катедр Українознавства інформують, що по день 20-го вересня вплинуло на конто цього Фонду точно $ 1,246,634.20. На цю суму склались пожертви, прибутки з імпрез та банкові відсотки від 1957-го року по день 20-го вересня 1972 року на суму $ 1,062,134.20, а на конто ФКУ прямо до Гарвардського університету вплинуло дальших $ 184.500.00 від американських індустріяльних та інших фірм в системі так званого додаткового фонду, в якій ці фірми дорівнюють пожертви їхніх працівників на різні цілі. Із цієї загальної суми в Гарвардському університеті зденоновано на конто запланованих трьох катедр українських студій та їх Центру суму $ 1,089,600.00, в банках і щадницях на контах ФКУ зденоновано $131,429.20, а всі адміністраційні видатки ФКУ від 1957-го року по день 20-го вересня 1972-го року виносили $25,605.00, що разом становить суму $1,246,634.20. Як відомо, власті Гарвардського університету, підписуючи в дні 22-го січня 1968-го року, отже щодо дня точно у 50 річчя проголошення повної незалежности Української Народньої Республіки, домовлення про встановлення в тому престижевому університеті першої катедри українських студій за фундацію у висоті $600.000, рівночасно погодилися на встановлення ще двох дальших катедр за фундацію в такій самій висоті, якщо ці фундації будуть зденоновані в скарбниці університету до кінця 1972-го року, дарма що вже в наступному 1969-му році вносту фундації на одну катедру в Гарварді встановлено на один мільйон долярів. Наявні фонди, що вплинули досі до Фонду Катедр Українознавства, запевняють встановлення двох катедр, а щоб скористати з вийнятково нагоди та встановити три катедри для постійних українських студій в домовленій висоті до кінця цього року, потрібно ще 553,366.00, що Президія ФКУ сподівається досягнути завдяки збільшеній жертвенності нашого громадянства та дуже живій і справді ентузіястичній участі нашої студентської молоді в збірковій акції.

Ніксон відбуде другу виборчу поїздку; МекҐоверн обіцяє пресові конференції

Вашингтон. — Згідно із пляном своєї виборчої кампанії през. Ніксон відбуде в наступному тижні свою другу виборчу поїздку. У п'ятницю цього тижня він полетить на короткі відвідини до Тексасу й у вівторок 26 вересня ц. р. виступить у Ню Йорку під час відкриття нових приміщень імміграційних установ. Того ж дня він матиме у Ню Йорку ще кілька промов і в середу й четвер відбуде свої виборчі виступи в Сан Франсіско і Лос Анджелес на західньому побережжі. З Білого Дому повідомлено, що цими виступами през. Ніксон ще не започатковує ширшої виборчої кампанії, яка почнеться щойно в жовтні ц. р. У вівторок 19 вересня през. Ніксон конферував з провідниками республіканців у Конгресі. У зв'язку із заявою секретаря скарбу Шульца про можливість збільшення податків, з Білого Дому повідомлено, що Президент не задумує пропонувати підвищення податків, але якщо Конгрес буде схвалювати надмірне видатнування, то Уряд буде примушений вимагати збільшення прибутків — тобто податків. Водночас із цим, як повідомляють з Чикаго, сен. МекҐоверн під час свого виступу там у вівторок 19 вересня заявив, що він буде підтримувати ідею федеральної підтримки для парафіяльних і инших непублічних шкіл. Заявив також МекҐоверн, що якщо він буде вибраний на Президента, то він відбуватиме регулярно пресові конференції двічі в місяць.

Соціялісти здобули перемогу у третій провінції Канади

Ванкувер. — У провінційних виборах в Британській Колюмбії 30 серпня 1972 Нова Демократична Партія (соціялісти) ненадійно здобула повну перемогу, повалившити уряд партії Суспільного кредиту під проводом А. С. Беннета, який був при владі упродовж останніх двадцять років. Це за черзою вже третя перемога соціялістів в Канаді. Під сучасну пору Нова Демократична Партія є при владі у провінціях Манітоби, Саскачевану, а останньо Британської Колюмбії. Перемоги соціялістів у Британській Колюмбії ніхто не сподівався і навіть для провінційного лідера НДП Д. Барретта це було несподіванкою. Політичні спостерігачі в Канаді намагаються розгадати, наскільки перемога НДП у Британській Колюмбії може вплинути на вислід федеральних виборів у жовтні цього року. Саме тепер в Канаді ведеться дуже інтенсивна виборча кампанія і не виключене, що НДП могтиме здобути якщо не перемогу, то принаймні місце офіційної опозиції, виелімінувавши консервативців.

Генеральна Асамблея ОН відкрилась у напруженій атмосфері

Об'єднані Нації. — 27-ма з черги сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй відкрилась у минулий вівторок 19 вересня ц. р. в напруженій атмосфері, на яку склалися анонімові погрози, що їх отримали різні делегації, та найсуворіша за весь час існування Об'єднаних Націй контроля, яку переводять чинники безпеки. Після формального відкриття сесії Генеральної Асамблеї попереднім президентом, індонезійцем Адамом Маліком, обрано за заздалегідь переведеним порозумінням — нового президента в особі польського віце-міністра закордонних справ Станіслава Трепчинського. Трепчинський відступив у своїй промові від традиції, що новообраний президент Генеральної Асамблеї не входить в суть справ, які стоять чи можуть стояти на денному порядку нарад, та різкими словами натаврував В'єтнамську війну, яка повинна закінчитись „раз на все". На адресу всіх учасників конфлікту на Близькому Сході Трепчинський звернув увагу, що постанови Об'єднаних Націй повинні бути шановані: це стосувалось постанов щодо перемир'я та проти відплатних рейдів. Про арабський терор він згадав тільки посередньо, не називаючи його за іменем, а кажучи про невинні жертви насильницьких актів в різних частинах світу. Становище президента Генеральної Асамблеї обсаджується за ротаційною системою і географічним принципом. У цьому році прийшла черга на Східню Европу й її комуністичні країни погодились на Польщу. Станіслав Трепчинський був мало кому відомою особою, — він вийшов з робітничого руху, де набрав досвід у головуванні на великих зібраннях.



Курт Вальдгайм

У Південному В'єтнамі продовжуються важкі наземні бої

Сайгон. — У різних пунктах Південного В'єтнаму продовжуються важкі наземні бої. Комуністи втратили найдалі на північ положену провінційну столицю Квантрі, яку здобули були на початку своєї весняної офензиви в цьому році, але атакують повітові столиці у провінції Квангай. Загалом на всіх 272 повіти у Південному В'єтнамі комуністи заволоділи 13 повітовими столицями. Зокрема вони здобули в минулий понеділок повітову столицю Бато й заатакували місто Модук — вони обидва є надбережними містами в центральній частині Південного В'єтнаму. Також на шляху до давно вже перетвореного в одно велике румовище міста Анлок прийшло до зудару між державними і комуністичними військами за 30 миль від Сайгону. Хоча комуністи зазнали за останнього пів року, від початку своєї офензиви 1-го квітня ц. р. величезних людських і матеріяльних втрат, і хоча безперервні американські налети спричиняють Північному В'єтнамові спустошення в запіллі, все одно, завдяки знаменитій організації, дисципліні і скоординованим зусиллям вони все ще мають досить людського матеріялу і зброї, щоб продовжувати війну.

Поштова посилка з бомбою вбила члена амбасади Ізраїлю в Лондоні

Лондон. — 44-річний радник ізраїльської амбасади у Лондоні для сільсько-господарських справ, д-р Амі Шахорі, згинув внаслідку вибуху в його руках невеликої посилки, заадресованої на його ім'я. Інший ізраїльський хліборобський фахівець, Теодор Каддар, який прибув до Лондону, щоб перебрати урядування від д-ра Шахорі, що за два тижні мав від'їхати до Ізраїлю, стояв біля нього і був поранений вибухом. Посилка була невеличка, формату досить плоскої книжки. Сильний вибуховий матеріял розряджувався при зірванні опакування. Ізраїльський амбасадор у Лондоні Міхаель Комай висловив переконання, що той атентат є ділом тієї самої арабської терористичної організації, яка перевела наскок на ізраїльську олімпійську дружину у Мюнхені. Посилка була адресована з Амстердаму. На головній пошті у Лондоні виявили ще чотири інші такі посилки, а в ізраїльській амбасаді передали поліційним фахівцям від вибухових матеріялів ще три дальші подібні посилки, заадресовані до різних членів амбасади. Ото ж до Лондону наспіло всім таких посилок з Амстердаму, а дві подібні виявлено у поштовій розподільні у Парижі.

Совєтська поліція і військо поборювали десять тисяч демонстрантів у Дніпродзержинську

Вашингтон. — Американська Інформаційна Агенція, відкликаючись на повідомлення у „Вашингтон Пост" з 20-го вересня, передала в програмах „Голосу Америки" вістку, що в червні цього року совєтська поліція і військо в українському місті Дніпродзержинське поборювали бунт, що включав яких десять тисяч осіб. Повідомлення про цю подію щойно тепер продісталося на захід і досі не було потверджене совєтськими джерелами. Згідно з цим повідомленням, випадок почався 25-го червня, як поліція заарештувала одного громадянина. Бунт швидко поширився на велику частину міста, при чому сплюндровано поліційні і урядові приміщення. Під час інтервенції поліції і війська були вбиті і поранені. Заарештовано ряд осіб і деякі з них ще досі перебувають під арештом. Жадних дальших подробиць про цю подію не подано.

НТШ у Канаді видало збірник праць на пошану проф. Євгена Вертипороха

Торонто. — Як XII том видань Канадійського Наукового Товариства ім. Шевченка появився тут з датою 1972 року „Збірник наукових праць на пошану Євгена Вертипороха президента Головної Ради НТШ і голови Канадського НТШ з нагоди 70-річчя його життя", що його проф. д-р Євген Вертипорох відзначав у 1969-му році. На зміст збірника склалися такі матеріяли: В. Іванис „Канадське Наукове Товариство ім. Шевченка та його керівник", Є. Вертипорох „Автобіографія" із списком публікацій його наукових праць та спогадів, н. р. „Шляхами творчої праці", спогади С. Ніщеменко „На службі науці і громадянству" та Б. Підгайного „Містна ріці Буг" і статті: Гр. Лужницький „Від вселенськости до універсалізму Церкви", П. Білаюк „Григорій Сковорода — філософ чи богослов?", о. Гр. Назарко, ЧСВВ, „Призабутий попередник Шашкевича о. Юліян Добриловський ЧСВВ (1760-1825)", о. І. Нагаєвський „Меморіяли галицьких митрополитів: А. Ангеловича й А. Шептицького до Відня", Б. Казимира „Наукова творчість Блаженнішого Посифа", Я. Рудницький „До проблеми мовобивства (лінгвіциду)", Яр Славутич „Поезія Богдана Лепкого", А. Стебельська „Художні недомовлення в поезії Т. Шевченка", І. Кейван „Поява друкованої книги в Україні", Л. Рудницький „Пісня про Нібелюнгів в перекладі Івана Франка", Б. Стебельський „Естетика Шевченка", В. Лев „Наукові видання Товариства „Просвіта", Р. Смаль-Стоцький „Традиції Джорджа Вашингтона в Україні", Л. Вертипорох „Українська княжна Анна Ярославна — королева Франції", М. Чировський „Вплив монголо-татар на соціяльно-політичні процеси Московщини-Росії", М. Хомяк „Як розв'язав справу національних меншин уряд ЗУНР, а як уряд Польщі?", В. Біберович „Українська інформаційна діяльність за кордо-



Проф. д-р Євген Вертипорох

(Закінчення на стор. 3-ій)

Продовжено виставку українського церковного мистецтва в Нюарку

Нюарк. — Виставка українського церковного мистецтва (і концерт церковної та народної пісні й танку) в Нюарківському Міському Музеї, який відбувся в рямках тижня Української Культури в неділю 17-го вересня ц. р. відвідало 750 осіб, поміж ними багато американців. Захоплена публіка оцінила високомистецькі експонати і уклад виставки, також нагороджени виконавців концерту невгаваючими оплесками. Висловом признання був виступ директора Музею, С. Міллера, в якому він зокрема підкреслив активність і участь молоді в концерті. Публіка вітала присутніх на залі мистців: організатора виставки Святослава Гординського, Петра Холодного і Михайла Черешньовського, яких твори тут виставлені. На побажання дирекції Музею виставка продовжена до 1-го жовтня. У найближчу неділю 24-го вересня о год. 3-ій по пол. відбудеться тут концерт української музики з доповіддю Романа Савицького на тему „Українці у світовій музиці", з участю солістів: Дарії Гординської - Каранович, Марти Цибак, Марти Кокольської-Мусійчук, Марії Ясінської - Мурованої, Галі Клим і Рафаїла Венке.

МИРОСЛАВА ОРИШКЕВИЧ ОДЕРЖАЛА ВИСОКЕ ВІДЗНАЧЕННЯ

Клівленд, Огайо. — В час, як наші часописи інформують про успіхи нашої молоді у високошкільних студіях, слід відзначати успіхи наших молодих людей у практичному примінені набутих шкільних знань.

Очевидно, не всі знання і знання-фахи однаково популярні: одні своїм виконанням приносять розголос, а інші погребують своїх підтягарем тихої щоденної праці, якої загал не запримічує.

До таких незапримічуваних професій належить, між іншими, служба суспільної опіки і праця для людей з різними дефектами („гендікепд"). Навіть призначення на пост всеамериканського („нешенел") рівня не всілі звернути на таких тихих робітників рампових світел публічної уваги.



Мирослава Оришкевич

Пів-року минуло від часу, як американська преса писала про наименування п. Мирослави Оришкевич, дружини молодого адвоката, відомого співака-соліста, д-ра Юрія Оришкевича, з Парми, Огайо, в члени Національного Дорадчого Комітету Служби для сліпих і зорово-перешкоджених... Був час затратити приготовані виразки з американської преси; щастя, що знайшлися інші документи, які дозволяють поділитися вісткою про це наименування з широкою українською громадою у своїй пресі.

Бюлетень клівлендського товариства для сліпих, що до його штабу вже 12-ий рік належить п. Мирослава Оришкевич, „Інсайт", у своєму числі 1, за січень 1972, в статті п. н.: „Член штабу К.Т.С.Л. удостоївся почести" — пише:

„Клівлендське Товариство для сліпих з радістю повідомляє про введення члена свого штабу, п. Міри Оришкевич у члени Національного Дорадчого Комітету Служби для сліпих і зорово - перешкоджених (Цей) 17-членний Комітет входить у склад служби суспільної опіки й регабілітації Департаменту (Міністерства) Здоров'я, Освіти й Добробуту. П. Міру на цей пост запропонував сенатор Роберт Тафт молодший, а найменував її в члени Комітету секретар (федеральний міністр) Здоров'я, Освіти й Добробуту — Еліот Ричардсон.

П. Міра народилася в Україні й прибула до цієї країни 1949-го року. Головним предметом її студій у Стейтовому університеті Кент Огайо була суспільна праця (1959), вона почала закінчивши освіту гра-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Проф. Меланія Байлова переобрана на президента УМІ

Ню Йорк (Т. Б.). — В рамцях тижня Української Культури відбувся тут в неділю 17-го вересня в залі Літературного Мистецького Клюбу Загальний З'їзд Українського Музичного Інституту Америки, Інк. Проводив З'їздом д-р Богдан Лончина, директор Відділу УМІ в Детройті. Після звідомлень пройдено пропоновано шкільний рік 1972-73 Ювілейним Роком УМІ. Заплановано ряд концертів для відзначення 20-річчя Українського Музичного Інституту та вибрано нову управу в такому складі: президент, Меланія Байлова, заст. президента, імпрезовий та пресовий референт Таїса Богданська, 2-ий заст. през. Марта Таранавська (Детройт), секретарі: Рафаїл Венке і Яра Кекіш, педагогічний реф. і архів: Дарія Каранович, скарбник: Галя Мирошниченко - Кузьма, видавничий реф.: Роза Шуль. До Ради Директорів увійшли, крім згаданих, В. Грудин, Ю. Оранський, д-р І. Соневицький, Е. Чапельська, К. Чічка - Андрієнко, Л. Шав'як. До товариського суду: О. Залеський, Я. Лаба, А. Омельський. До Контр. Комісії: Б. Перфецький, М. Кривокульська, Я. Кобрин.

Доказом живучости УМІ є приїзд учителів навіть з далеко віддалених Відділів, а теж доплив молодих учительських сил: д-ра Андрія Шуля і Оксани Равлюк.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Роля Кіссінджера

В історії Америки відомі прецеденти, коли урядуючий президент користувався у своїй закордонній політиці в більшій мірі окремим довіреним дорадником, аніж державним секретарем. Так було, наприклад, за часів Вудро Вілсона, який більше довіряв звідомленням з Парижу після першої світової війни полковника Е. М. Юза, як державного секретаря Роберта Лансінга. Але, мабуть, не було прецеденту щодо ролі у формуванні закордонної політики Америки та засягу діяльности Генрі Кіссінджера, колишнього професора політичних наук у Гарвардському університеті й колишнього дорадника губернатора Нелсона Рокефеллера, який має скромний титул асистента Президента в справах крайової безпеки. Кіссінджера називають фактичним американським державним секретарем, але насправді він є не тільки ініціятором і режисером зміненої американської політики на Далекому Сході, на Півдні Азії й у Східній Европі, але й виконавцем функцій, що їх державний секретар не міг би виконувати.

До таких функцій належить підготова різних ходів політики засекреченими подорожами й нарадами у чужинецьких столицях. Державний секретар Вілліям Роджерс не міг би їздити засекречено сімнадцять разів до Парижу на „приватні" зустрічі з комуністичними в'єтнамськими головачами. Державний секретар не міг би також їздити до Москви, щоб завершити торг з кремлівськими володарями щодо заплати боргу з останньої світової війни. Отож Кіссінджер є водночас не лише найближчим дорадником президента Ніксона та ініціятором історичних ходів у ділянці закордонної політики, але й емісаром, який полагоджує різні довірочні справи. Йому закидають, що його 17 нарад з в'єтнамськими комуністами у Парижі не мали успіху, бо не закінчили війни. Але ті зустрічі напевно матимуть вплив на замирення у В'єтнамі.

Генрі Кіссінджер виробив собі такий міжнародний авторитет, що його приймають президенти, прем'єри й міністри закордонних справ у широкому світі, як авторитетного репрезентанта Америки. Кіссінджер умів також наладнати свої добрі зв'язки з американською пресою, яка визнає, що він — своєрідний феномен американської політичної дійсности. Тільки історія виявить його дійсні заслуги і — дійсні промахи.

Марні зусилля богоборців

Московська „Правда" з 15 вересня признається в передовій статті, що „до числа найчіпкіших пережитків минувшини належать релігійні забобони". Понад півстоліття бореться нібито всесильний совєтський партійно-поліційний апарат з цими „забобонами", а вони все ще — „найчіпкіші". Мільйони рублів витрачає Москва на творення т. зв. домів і кабінетів атеїзму, на виставки атеїстичної літератури, на масові атеїстичні бібліотеки, сотні тисяч лекцій, на факультети лекторів - атеїстів — а от не тільки безпартійні, а навіть „окремі члени партії, — пише „Правда", — і комсомольці самі відправляють релігійні обряди", вінчаються в церквах і христять своїх дітей.

Особливо непокоїть Москву зростання релігійних настроїв на Україні, Білорусі, в Молдавії і Литві. Не допомагають совєтським богоборцям і найгостріші репресивні заходи: закривання ще наявних церков, обкладання релігійних громад надмірними податками, відбирання дітей від віруючих матерів для „виховання їх в дусі соціялістичного суспільства", арештування і запроторювання активних „церковників" у концтабори.

Намагаючись ламати душі вірних Христовій науці людей, московська „Правда" найрішучіше вимагає від низових партійних органів „виховувати трудящих в дусі наукового комунізму, в боротьбі за перемогу комуністичних ідеалів". Ідеал — як найвища завершеність — в большевицькій термінології має зовсім інше, протилежне значення, як його розуміють у цивілізованому світі.

„Разом з тим, — пише офіціоз ЦК КПСС, — ще далеко не всюди маштаби і рівень науково - атеїстичної пропаганди відповідають вимогам партії. Подекуди не виявляють справжнього піклування про систематичне читання лекцій на антирелігійні теми. Ось, скажімо, в окремих районах Узбекістану їх число в минулому році навіть зменшилось . . ."

Зневірившись в успіхові „лобового удару", большевики вишукують щораз нові і щораз підступніші способи боротьби з релігією.

Екуменікус

КРИТИКА З ПОСМАКОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ

(2)

Це лише деякі приклади поважного перекручення тверджень і висловів Екуменікуса М. Рудницькою. Якщо йдеться про критику Курії і Східньої Конгрегації, то авторка не знайшла нічого сутнього, щоб її спростувати. Властиво, спромоглася вона лише на голослівне твердження про брак в Екуменікуса хоч „крихітки об'єктивности" в оцінці Східньої Конгрегації, бо коли б він її мав, — пише авторка, — „то мусів би ствердити, що ця установа керується не бажанням влади і не примхами, а зобов'язуючими її законами, в даному випадку кодексом східнього церковного права".

Треба бути наївним, щоб таке писати, а вже вповні ігнорантом, щоб у це повірити. Не лише українські, але й поважні чужинецькі автори та авторитети з канонічного права і вчення про Східні Церкви не раз доводили, що Східня Конгрегація і Курія стоять у цьому відношенні на дуже хитких позиціях у стосунку до нашої Церкви. Тому зайво тут входити в дискусію на цю тему.

Натомість дивує факт, що М. Рудницька, як і дехто інший, прикривають непереконливими канонічними і теологічними аргументами чисто політичні мотиви ватиканської адміністрації. Якраз про цей бік справи ані словом не згадує авторка і цим прозраджує не так брак знання, як виразну тенденційність, якщо не наївність. Як можна було дійти до того, щоб приписати неприйняття Папою українського єпископату на святочній авдієнції, про яку вони всі його просили, лише вині Верховного Архиєпископа, який, мовляв, занатагонізував Папу?! Адже не є таємницею, що в Римі з політичних і екуменічних мотивів намагаються всіляко затушувати справи Української Католицької Церкви, бо така воля московських партнерів. Чи треба ще виразніше сказати, що Папа не прийняв український єпископат з приводу 375-ліття Берестейської Унії, не видав з цієї нагоди енцикліки та й взагалі ватиканські чинники не заступаються за нашу Церкву, щоб не попсувати своїх взаємин з Москвою?

Було б чесно боронити саме ці мотиви Ватикану, яких би арґументів для цього не вживалося, але закривати кричущу дійсність надуманими фактами — це й неморально!

В цьому пляні слід також відкинути всі загальникові обвинувачення в бік Верховного Архиєпископа, що оце він є спричинником несприятливого становища нашої Церкви у Ватикані. Щоб ще більше обтяжити конто Верховного Архиєпископа за „жалюгідні результати церковної політики проводу УКЦеркви", М. Рудницька контрастує це з його колишнім авторитетом, „вершком земної слави", повагою і пошаною, якою користувався у Ватикані Кир Йосиф сім-вісім років тому. Сьогодні, натомість, вона бачить „нечуваний упадок престижу нашої Церкви, її єпископату та її Голови".

На думку авторки, все це спричинив сам Верховний Архиєпископ, бо нерозсудливо вийшов із справою Патріярхату („завішено її на великий дзвін, не визондувавши ґрунту"). Лихо було, — на думку М. Рудницької, — що „акцію за Патріярхат віддано в руки партійних демагогів", що вона стала „футбольним м'ячем націоналістичних партій" і що, в свою чергу, викликало політичні пристрасті, нетерпимість і безвідповідальний терор в церковному житті.

Прикро, що поважна і літня особа з політичним досвідом добачає у великому рухові церковної віднови і відродження, що так широко захопив український католицький загал, лише неґативи, характеризовані чорними фарбами. Тих кілька ексцесів, які мали місце у нашій затяжній боротьбі (і які мало подібні до різних екстремних виявів у інших католицьких спільнотах після Ватиканського Собору), не мали б закривати перед об'єктивним спостерігачем самої суті останніх течій і рухів у лоні УКЦеркви. А якщо хтось не вміє цих річей розрізняти і з легкої руки знаходить жертвенного козла в особі Верховного Архиєпископа (а не тих, що до ексцесів спровокували), то грішить не лише браком доброї волі, але може ще й іншими подразненими комплексами.

Чи не можна краще б застосувати закид М. Рудницької щодо Екуменікуса саме супроти неї самої, коли вона пише: „Хто зважується мати інший погляд, той, на думку Екуменікуса, нечесна людина. Його ставлення до людей якесь неблагородне, продиктоване роздратуванням і злістю, якимись комплексами. Як це далеко від духу екуменізму, що для нього основним правилом є: вірити в добру волю противника".

Якщо йдеться про „неблагородне ставлення" і „подратування", то таки їх найкраще продемонструвала М. Рудницька в статті, що є суцільним випадом проти Верховного Архиєпископа, а не проти Екуменікуса. В кінцевій частині статті авторка вже тотально засуджує особу Голови УКЦеркви, „людини, яка була великою в нещасті, а показалася малою в добрій долі". Характеризуючи отак Кир Йосифа, М. Рудницька хотіла якось виправдати те, що вона написала про ту саму особу в книзі „Невидимі стиґмати". В тій книзі авторка, віримо, щиро і з пе-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Мих. Килимник

„УКРАЇНСЬКА ЕВОЛЮЦІЯ" ВЕЛИКОГО ЧАСОПИСУ

Куритиба. — Один із бразилійських часописів „О Естадо де Сан Павло" безперечно належить до так званої „великої преси" вільного світу. На його сторінках систематично з'являються статті, друковані того ж самого дня у відомих пресових органах Парижу, Лондону, Ню Йорку, Вашингтону і ін. Своєю чергою важливіші матеріяли з цієї газети одночасно друкуються в „Парі Суар", лондонському „Таймсі", „Ню Йорк Геральд Трібюн", „Вашінгтон Пост". Своїх кореспондентів має вона в усіх визначніших пунктах земної кулі, а також у комуністичних країнах, зокрема в СССР.

І як було прикро українському читачеві ще два роки тому брати і читати згаданий часопис і ніколи не знаходити в ньому чогось про українські справи, про Україну і українців взагалі. Тоді про все це тут, як і взагалі у „великій пресі", або промовчувалось, або пришпилювалось до російського, а то й польського. Коли ж і згадувалося щось з історії України, то обов'язково в негативному тлумаченні. Зокрема, коли мова йшла про добу Богдана Хмельницького і новітні українські визвольні змагання та їх учасників. А згодом почалося „українізування" Хрущова, Брежнєва, зарясніли згадки про „традиційний український антисемітизм", про те, що чи не все найгірше в СССР походить від українців.

Так, повторюємо, було в „О Естадо де Сан Павло" ще якихось два роки тому, але зовсім інакше є тепер. Цікаво простежити шлях цієї „еволюції".

Спочатку на сторінках часопису почали систематично друкуватися матеріяли про стан жидівства в СССР. При цьому майже завжди вказувалося, що жиди сміливою і невгнутою поставою в боротьбі за свої права, за свою культуру, релігію, мову, а там і в глибокому пошануванні ними держави Ізраїлю, як і в цілковитому знехтуванні совєтського штучного творива для жидів — Біробіджану, перекреслили всі твердження московського Кремлю про „мудре вирішення" в СССР національного питання.

Згодом у матеріялах на відносну тему прозвучали нотки, що жиди, не зважаючи на свою рішучу поставу, самі вдіяти нічого не зможуть, бо вони в порівнянні до всього населення СССР становлять мізерний відсоток, а також не є автохтонами. Ось тоді в „О Е. де С. П." вперше зайшла мова про Україну і українців уже у відмінному тоні. У деяких матеріялах стали зустрічатися побажання, що от, якби українці, хоч частково, у боротьбі за своє національне „я" брали приклад з жидів, тоді в Совєтському Союзі можна було б зробити багато в напрямі послаблення русифікаційної політики, домогтися кращого життя для не-російських націй. Підкреслювалося, що Україна територіяльно велика, економічно потужна, має 40 мільйонів населення і українці є скрізь в СССР, а чимало з них перебувають на високих становищах.

Аж ось в „О Е. де С. П." появилися в скороченому перекладі писання Вячеслава Чорновола, а далі повністю була надрукована праця Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?" Після опублікування праці Дзюби на сторінки (від 200 в будень до 500 у свята) „О Е. де С. П.", ніби з рогу достатку, посипалися матеріяли на українські теми. Сиплються вони й по сьогодні. Подаються вони у вигляді статтей, у тому числі й передових, у нарисах, більших чи менших інформаціях. Автори цих матеріялів бразилійці, европейці, американці (надруковано також статтю проф. Юрія Луцького з Канади про Миколу Хвильового), відомі політичні діячі, науковці.

Не бракує серед цих матеріялів і екскурсів в історію України, з підкресленням первородности України-Руси, а потім уже виникнення царства Московського і створеної Петром І Російської імперії. Вказується на фальсифікацію історії московськими вченими, а головно політиками, на цілковиту абсурдність називати російський нарід „старшим братом" відносно народу українського. Оповідається в часописі і про Козаччину, про Переяславську Раду, про українські визвольні змагання 1917-20 рр. Пишеться і про Україну під Совєтами, про систематичне нищення української провідної верстви - інтеліґенції, про штучний голод 1932-33 рр., про прилучення до червоної імперії західніх українських земель.

Не раз у цьому часописі можна знайти такі матеріяли про сучасну українську визвольну боротьбу, яких не зустрінете в жадному українському пресовому органі вільного світу. Багато вісток про Україну визбирується не тільки в Москві чи Києві, а й у Львові, Одесі, Харкові, навіть у Черкасах та Умані. Підпільні матеріяли з України широко коментуються в „О Е. де С. П." Якими каналами вони доходять звідти аж до далекої Бразилії, цього редакція часопису не зраджує.

Та „О Е. де С. П." тепер українську справу, сказати б, узагальнює. Так, наприклад, пишучи про можливості повалення совєтського режиму в СССР, насамперед ставиться наголос на Україну і українців, мовляв, боротьбу не - російських народів, у тому числі і опозиційні рухи самих росіян мають очолити українці.

Говорячи про майбутнє світу, зокрема про европейські проблеми, „О Е. де С. П." висуває наперед справу

(Закінчення на стор. 4-ій)

В. Качмар

УКРАЇНСЬКА КНИЖКА І ПРЕСА

„Возвеличу малих отих рабів німих! Я на сторожі коло їх поставлю слово".

І поставив безсмертний Тарас Шевченко своє вогненне, віще слово на сторожі свого народу. За словами нашого визначного поета Євгена Маланюка оте Шевченкове слово — це сонце України. Та Бог дарував Україні ще другого майстра слова і титана праці — Івана Франка. Він теж поставив на шляху прямувань українського народу до волі своє безсмертне слово. І бувало так в історії України, що коли Москва примушувала мовчати Київ, то до голосу приходив Львів! Тому то маємо Шевченка і Франка. Коли Валуєв своїм указом заборонив друкувати в Києві навіть пісенні ноти, то в обороні Києва виступив Львів! Історія українсько - московських взаємин це кошмарна картина московської зради, гніту та терору. Тим то українське друковане слово — „Історія Русів", слово Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки та інших наших поетів і письменників це суцільний акт обвинувачення Москві за поневолення України. Аджеж навіть комуніст М. Хвильовий кликнув: „Геть від Москви!"

Саме цьому моральному, політичному й формальному засудові Москви та її колоніяльної політики в Україні в нашій добі українська книжка і преса у вільному світі приділяють чи не найбільше уваги. В Україні бій іде на духовому відтинку, який найбільше загрожений.

Поневолюючи Україну, Москва силкується вбити будь - яке джерело, стимул і наснагу українського народу до зміни. Головне це те, що Москва хоче узалежнити українську духовість від російської. Тому то вона так завзято контролює українську мистецьку творчість, зокрема національне українське друковане слово. Ота московська фальсифікація доходить в Україні до гіперболічних розмірів. Своїм знаряддям Москва намагається зробити навіть таких світочів української духовости, як Сковороду, Шевченка, Франка, Коцюбинського, Лесю Українку та інших наших національних поетів і письменників. Якщо мова про фальшування Франка, то в 20-томовім виданні його творів (1956 р.) вміщено низку творів, які не належать Іванові Франкові. І проти цього виступав навіть проф. Пархоменко, який мав відвагу сказати, що „І. Франко був чужий марксизмові".

А втім, „Кобзар" Шевченка і „Мойсей" Франка здобули такий непереможний вплив і таку суґестивну силу в українській державницькій ідеології, як жадні інші твори в нашій літературі. Дослідники Шевченка і Франка згідні в тому, що їхня творчість стала могутнім фактором нашого національного відродження! „Не пора, не пора москалеві й ляхові служить..." — це яскраве заперечення тверджень Москви, що Франко був інтернаціоналістом-комуністом!

Німецький філософ Гекель твердить, що сила преси і книжки міцніша від армій! Якщо мова про українську пресу, то треба ствердити, що на військових бойовищах ми і вигравали і програвали. Одначе, з гордістю слід підкреслити, що на культурному фронті українська преса і книжка ніколи не відступали! І в часи історичної чорної смути українське друковане слово не дало ворогам нашої волі зламати наші національні ідеали. Поет вірно пише: „Провідником ви були народу, як той Мойсей, і довели його до того, аж він прозрів наново"!

Мабуть, жадна інша преса не вчинила стільки для національного, політичного, економічного й суспільного піднесення свого народу, що українська! Це не перебільшення, а правда, що наша книжка і преса це отой народний сурмач, що безупину сурмить і не дає землякам бездільно сидіти. Розуміється, що головним завданням кожної преси, а української зокрема, писати правду! Бо щойно така преса, подібно як літописи, патерики чи євангеліє, виховує читача. Бо вільна українська преса і книжка має теж завдання, навіть почесне, загальмувати процес русифікації там, у під'яремній Україні, а водночас стояти греблею по різних країнах поселення перед асиміляцією. Це значить змагатися за збереження наших національних рис і своєнаціональну духовість.

Окреме завдання українська книжка та преса мають супроти нашої молоді. Це велика відповідальність за наше майбуття у діяспорі. Цей великий обов'язок мусять виконувати разом: українське друковане слово, українська родина, парохіяльні школи і найважливіше — рідна Церква! Бо ні наша школа, ані наша Церква не можуть бути допоміжним чинником у процесі асиміляції нашої молоді у діяспорі вільного світу. Українська преса і книжка чесно виконали своє завдання і призначення у 20-30-их роках під польською займанщиною.

Ми свідомо поставили вимоги до української преси і книжки. Алеж бо українська книжка і преса має право ставити домагання до українського загалу! Приходиться із жалем ствердити, що український письменник за зароблені у фабриці гроші пише, друкує і видає книжки, а читачів і покупців не має. Але не може бути так, щоб українська еміґраційна культурна творчість увійшла під знак поступового мертвіння. Бо вартісне є тільки те, що постало з волі спільноти для майбутности. Тим то зацікавлення і моральна та матеріяльна піддержка українському друкованому слову нашою спільнотою є загальним національним обов'язком. Бо українське друковане слово, книжка, кожний мистецький твір нашого духа підбадьорюють також наших братів у поневоленій Україні.

Д-р Іван Скальчук

ЗА ПОКРАЩАННЯ І ЗМІЦНЕННЯ ДІЇ І СИСТЕМИ УККА

Голос у дискусії

(3)

Ярослав Гайвас, кол. голова Комітету Громадської Єдности, який під час IX Конґресу УККА відіграв у цьому комітеті провідну ролю і який не скупий у своїй критиці УККА, здобувся на далеко об'єктивніше схарактеризування ролі УККА, коли говорить: „ОДВУ відкидало арґумент, будь то би в УККА самі бандерівці, бо кожному було ясне, що маємо там справу з коаліцією довкруги проф. Добрянського, яку домінують бандерівці, але більшість таки демократична, хоч в'яла і не всилі визволитися з впливів коаліції". (Я. Гайвас: „На ясних і твердих позиціях", 1969, стор. 24). Для кожного це було ясно, як твердить Я. Гайвас, але, виходить, не для д-ра М. Данилюка!

Розгляньмо критично черговий недолік УККА, у висліді якого, на думку д-ра М. Данилюка, УККА перетворився на „півцерковну, католицьку організацію" і навіть старався кардиналові Максиміліянові Фюрстенберґові „продати Українську Православну Церкву", а то й навіть „привести православних . . . до Риму!"

Як відомо, справедливі й історично оправдані змагання за Патріярхат українських католиків привели до глибокої кризи в УКЦеркві, яка пережила значні потрясения в роках 1969-71. Ці потрясення загрожували не тільки руїною в лоні самої УКЦ, але й розбиттям нашого громадського життя. Із католицьких та загальноукраїнських товариств і організацій жадна не залишилась невтральною. У цей час появилась була маса заяв, становищ, закликів, резолюцій, меморіялів та меморандумів у справі Патріярхату УКЦ. У тому числі й загальноукраїнська установа — Український Народний Союз, а радше Головний Уряд УНС, в травні 1971 р. на своїх річних нарадах, в яких і д-р М. Данилюк брав участь, вирішив не тільки інтервеніювати в католицьких ієрархів, але й ухвалив дві заяви в справах подій в УКЦ, що їх прийнято одноголосно, бо Головний Уряд УНС вважав, що події в УКЦ і змагання українських католиків за помісність УКЦ та за Патріярхат УКЦ „переходять суто церковні межі і глибоко заторкують українську, національну самобутність". (див. „Свобода", ч. 98, 5-го травня 1971).

Такі заявив, виходить за д-ром М. Данилюком, не перетворили УНС у католицьку організацію, але подібні резолюції УККА допомогли „у перетворенні УККА на півцерковну, католицьку організацію". (див. „Свобода", ч. 145).

На основі одного уступу в меморандумі УККА до кардинала М. Фюрстенберґа, який звучить дослівно: „Такий Український Католицький Патріярхат допоміг би у збереженні органічної єдности багатьох українських католицьких єпископств, розпорошених у світі, і промостив би шлях для тіснішого злиття і єдности з Українською Православною Церквою в дусі екуменізму . . ." (Меморандум Екзекутиви УККА в справі Патріярхату УКЦ, див. „Америка", ч. 225, 12 грудня 1969 р.), — д-р М. Данилюк зробив далекойдучі тенденційні висновки, мовляв, УККА втягнув установу у церковні справи, пішов до кардинала де Фюрстенберґа з вимогами щодо помісности УКЦ, але „водночас продаючи йому Українську Православну Церкву міцним натяком у меморандумі УККА, що наданий католицький Патріярхат приведе православних . . . до Риму". (див. „Свобода", ч. 145).

Міг же царгородський православний патріярх Атенагорас провадити діялог зі св. Отцем Павлом VI про об'єднання і злиття, може Рим вести діялог з Московською Православною Церквою, але Український Католицький Патріярхат не може провадити діялогу, на думку д-ра М. Данилюка, з Українською Православною Церквою про „злиття і єдність", бо це обов'язково приведе „православних . . . до Риму."

Аналогічно можна було б поставити питання д-рові М. Данилюкові: „А чому ж цей діялог не міг би привести українських православних і українських католиків до . . . Києва?"

До речі, в згаданому меморандумі УККА ані словом не згадується Риму.

Подібно д-р М. Данилюк, покликано чи ні, одягає на себе тоґу оборонця інших українських віровизнань і, не даючи жадного доказу, каже: „Адже ця установа (УККА — І. С.) творилась на те, щоб об'єднувати всіх, а тим більше не для того, щоб дискримінувати проти окремих віровизнань" („Свобода", ч. 145). І на доказ цього твердження не навів ані одного факту дискримінації проти баптистських чи євангельських об'єднань і громад. Адже Українське Євангельське Об'єднання Північної Америки є членом УККА і ніде дотепер не жалілось на дискримінацію. Хіба ж можна приписувати УККА вину за вигадану дискримінацію і за те, що „половина баптистських об'єднань про УККА не чула, а друга половина, либонь . . . і чути не хоче?!" („Свобода", ч. 145).

Далі д-р М. Данилюк уболіває над тим, що „керівництво УККА правом, сказати б, своєрідної сваволі добирало собі членів до органів правління між Конґресами, не допускаючи окремих людей, що були делеґовані організаціями" („Свобода", ч. 145). Шкода, що д-р М. Данилюк не перевірив справу основніше і не прочитав розділу XI, статті в. статуту УККА, яка говорить: „Кожна організація, яка висунула свого члена при виборах на конвенції до означеного органу УККА, має право з важливих причин відкликати його з зайнятого посту і подати на його місце іншого, призначеного кандидата. Про заміну означеного посту новим кандидатом рішає Рада Директорів на внесення Екзекутиви. Екзекутива може запропонувати даній організації, щоб вона подала іншого кандидата". Були випадки, що організації своїх делеґатів до керівних органів УККА зміняли, і Екзекутива не мала жадних застережень, але був один випадок, коли Екзекутива вважала за доцільне скористати зі своїх статутових прав. Про яку ж це „своєрідну сваволю" і про який „добір собі членів" говорить д-р М. Данилюк?!

У цьому дусі має свою вимову й черговий закид, мовляв: „Добір людей із кола своїх уподобань, недопускання людей за громадським вибором, знеохочування організацій до активної участи в працях УККА — це не демократія, це наруга над нею" („Свобода", ч. 145).

І знову голослівні ствердження без подачі хоч би одного факту.

А за такі серйозні провини треба було б віддати на Громадський Суд не тільки Екзекутиву УККА, але й цілу Раду Директорів УККА. Та видно не було ані однієї відважної організації, включно з тими, над якими доконано „сваволю", що могла б виправдано подібний закид зробити. Багато місця у своїй статті присвячує д-р М. Данилюк справі співпраці УККА з товариствами, хоч повинен був розглядати співпрацю товариств з УККА. Дозволимо собі зацитувати деякі уступи.

(Далі буде).

КРИТИКА З ПОСМАКОМ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

реконанням висловлювалася про Митрополита - Ісповідника з найвищими епітетами, які можна застосувати до живучої людини.

Звідки ця нагла зміна поглядів, і то в публічному виступі авторки „Невидимих стиґматів"? Можливо, що діяльність нашого Первоієрарха, оскільки вона йде врозрізі з теперішньою ватиканською політикою і стилем, не знаходить апробати М. Рудницької, призвичаєної до іншої тактики і дипломатії. Але також відомо, що за цим „вольта-фас" поглядів авторки є чисто особисті розходження і непорозуміння. Та чи це може бути виправданням, щоб заперечувати все, що ця зріла і поважна людина сказала? Чи припинення співпраці когось з Верховним Архиєпископом уже виправдує публічні атаки на нього і несправедливе засудження його життьового діла?!

Одне з двох: або М. Рудницька передала в книзі „Невидимі стиґмати" свої справжні погляди про особу Верховного Архиєпископа, і тепер помиляється у своїх висновках, які зовсім не гармонізують з тим, що написано в книзі; або ж вона писала тоді до вподоби замовцям (до речі, не Верховного Архиєпископа, але Товариства за патріярхальний устрій УКЦеркви в ЗСА), а сьогодні її писання можуть бути довподоби іншим чинникам, з якими вона співпрацює. Так чи інакше, але до поваги колишньої сенаторки, провідної жіночої діячки, а тепер католицької публіцистки не личить оце сальто-мортале від „Невидимих стиґматів" до „Кризи чи провалу" в „Українському Житті"!

Мені дещо прикро писати в такому тоні, як це зроблено, бо, хоч особисто незнайомий, мав я завжди великий респект до пані Мілени Рудницької, її діяльности і писань. Не йдеться тут лише про різницю поглядів, до яких я готов бути толерантним. Але таку мою реакцію викликала певна дивна суспільна етика авторки та її невиправданий засуд речей і особи, які можуть бути належно оцінені лише з історичної перспективи. Сьогодні вони можуть захоплювати багатьох, а інших приневолюють їх ненавидіти. Жаль, дуже жаль, що М. Рудницька своїм останнім актом оскарження і засуду Верховного Архиєпископа, ідеї Патріярхату та патріярхального руху зарахувала себе до останніх.

В. Маркусь - Екуменікус

НТШ у Канаді видало збірник праць на пошану проф. Євгена Вертипороха

(Закінчення з 1-ої стор.)

ном", М. Стахів „Большевицькі протиукраїнські і протижидівські погроми", Р. О. Климкевич „Крайові і земські прапори Галичини", Р. Єндик „Окремішності українців і москалів з антропологічного погляду", Б. Петришин „Причинки до маялогії", М. Диміцький „Дещо з хемії та фармакології анальгетиків", Ф. Великохатько „Поліґенез" та М. Коковський „Синтези пептидів-L-гістідину". Завершується цей 318-сторінковий збірник привітаннями для проф. д-ра Є. Вертипороха з нагоди його 70-річчя і списком жертводавців на видання збірника. Редактором збірника був д-р Богдан Стебельський.

Губернатор Рокефеллер починає боротьбу з корупцією в стейті Ню Йорк

Ню Йорк. — Спираючися на рекомендаціях Комісії Кнаппа, покликаної в 1970 році для розслідування закидів щодо корупції в рядах нюйоркської поліції, а також на відтинку кримінального судочинства, губернатор Рокефеллер покликав до життя уряд „спеціяльного прокуратора" з надзвичайними повновластями для боротьби з корупцією. Згідно з проклямацією губернатора з 19 вересня „спеціяльний прокуратор" матиме за завдання розслідувати діяльність та притягати до судової відповідальности осіб, яких обвинувачується в корупції, а які займають такі чи інші становища у системі кримінального судочинства всіх п'яти нюйоркських округ. Мова йде про членів міської поліції, прокураторів, суддів, судовий персонал, урядовців виправних інституцій та адвокатів.

Уряд „спеціяльного прокуратора" сформований на місце дотеперішних п'яти нюйоркських окружних прокураторів. На це становище губернатор Рокефеллер назначив Моріса Наджарі. Бюджет уряду „спеціяльного прокуратора" встановлений на $4 міл. дол. Для допомоги „спеціяльний прокуратор" матиме коло 200 адвокатів та слідчих. Бюра „спеціяльного прокуратора" находитимуться у Світовому Торговельному Центрі.

У своєму зверненні з приводу призначення „спеціяльного прокуратора" губернатор Рокефеллер апелює до нюйоркської поліції та до всього населення Ню Йорку дати активну допомогу урядові „спеціяльного прокуратора" в боротьбі з поширеною корупцією.

МИРОСЛАВА ОРИШКЕВИЧ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

ла свою кар'єру працею в суспільній опіці Клівлендського Метропольного шпиталя, а звідти, як службовичка для окремих доручень, перейшла на працю до нашої агенції і з в нас уже одинадцять років..."

Номінаційний лист, із фірмою: „Секретар Здоров'я, Освіти й Добробуту, Вашингтон, Д. К., 20201", з 21-го грудня 1971, звучить:

„Дорога Пані Оришкевич:

Мені приємно запросити Вас служити в Національному Дорадчому Комітеті Служби для сліпих і зорово-перешкоджених, у рямцях Служби Суспільної опіки й регабілітації на період, що починається 1-го січня 1972 і кінчиться 31-го грудня 1973.

В прилозі знайдете вияснення побудови та функцій Комітету.

Я вірю, що Ви приймете це запрошення і подаватимете нам свої цінні поради. З висловом пошани, Еліот Ричардсон, секретар"...

- - - - - - -

Коли до цієї номінації додати, що п. Мирослава є пластункою, з приналежністю до Куреня „Буриверхи" — то кожному ясно, що назві свого куреня — як і своєму українському імені — вона приносить всю честь і славу.

О. Гайський

Річний концерт учнів Студії Наталії Котович

22-ий з черги річний концерт учнів видатного педагога - пяністки Наталії Котович, відбувся 25 червня ц. р. в Авдиторії Українського Горожанського Клюбу, при 847 Н. Френклін вул. у Філядельфії.

Наталія Котович є членом учительського збору високоціненої і знаної із високого рівня Сеттлемент Мюзік Скул у Філядельфії, в якій викладають професори Куртіс Інституту, Темпл університету і артисти - педагоги, члени світової слави Філядельфійської оркестри і вибивається на перше місце як педагог, піяніст.

Її учні здобувають першенства на різних важливих концертах, а в наших часописах появляються статті з іменами її визначних учнів.

П-і Н. Котович, абсольвентка відомої консерваторії „Моцартеум" у Зальцбурґу, передає все своє знання учням. Віддано, з гарними вислідами працює і для наших дітей. У їхні душі вщіплює любов до музики, а особливо дає пізнати їм красу творів наших композиторів. Не диво, що ті концерти захоплюють нас своєю красою і мистецьким виконанням.

На залю Українського Горожанського Клюбу прийшло багато слухачів, серед них і чужинці, та запрошені гості з мистецького світу і це все створило мистецьку атмосферу цього вечора.

Програма Концерту складена стилево, вона цікава й неперевантажена. Усі учні, так менше, як і більше заавансовані, змістово і технічно відповіли вимогам виконуваних творів. Не було пам'ятевих помилок.

Концерт розпочала 8-літ. Роксоляна Ярема, яка відограла Скарлятті Сонату „Пасторалє", а відтак перейшла до імпресіоністичної Грудинівського стилю „Токаттіни" Грудина, де проста у виразі мелодика чергується зі скомплікованими гармонійно звуковими ефектами та контрапунктичною формою. Потім йшли: Івановічі „Хвилі Дунаю", шестилітній Михайло Тараба. Старофранцузька Пісня" Чайковського і „Прощання" Оп. 100 Бурґміллера у виконанні Ніни Тодорів. Маленька Галя Пасічник грала, як солістка в Баха-Томпсона „Мюзет" і в дуеті з Наталею Гарвась у двох творах Томпсона. Олег Білинський виконав Лисенка-Берковича „На горі, горі", Марко Клос — Р. Савицького „Їхав стрілець на війноньку", і в ммодерний твір Ребікофа „Відідь". Софійка Білинська відограла Леонтовича „Чого соловей" і Лисенка - Берковича „Дощик", а Ремі Годлевскі Геллера Етюд „Лявіна".

На закінчення першої частини програми Рая Гаврась виконала Гайдна „Рондо Аль Онгарезе" з концерту Д-дур. Оркестрову партію при другому фортепіяні виконувала Н. Котович. Ця точка висунулася на одну з кращих точок вечора.

У другій частині програми грали ще більше заавансовані учні. І тут ми почули ц-моль" Баха — Мотрю Чорнобіль. Таня Шуст відограла „Венецьку Гондолієру" Оп. 30. Н. 6 Мендельсона. „Метелика" Штогаренка виконала Тамара Павлічко.

Христя Шуст грала Прелюд Шопена Оп. 28 Н. 20 „Ляргo", який прегарно контрастував із веселим і чарівним Оп. 28 Н. 11 „Віваче". Шопена „Ноктюрн" Ес-дур оп., Н. 2 виконала Галя Петрович.

Ія Лабунька дуже добре інтерпретувала модерне й трудне, як на її рік студій, гумористичне скерцо „Кіт і Миш" Аарона Копленда. Італісць М. Треортоля, грав, згідно із стилем Ґріґа „Марш Карликів", Оп. 54. „Дощик" Косенка виконала Наталя Гаврась. Уляна Береза заграла „Рондо Капріччіозо" оп. 14. Мендельсона. Наприкінці ми почули „Скерцо Б.-моль" Шопена у виконанні Анеллі Каулініс. Вона почала науку гри на фортепіяні ще в заранні дитинства. Довгі роки була вона ученицею Н. Котович і завдяки їй осягнула зрілість і технічну біглість своєї гри. А. Каулініс закінчила музичні студії на університеті і є учителькою музики в школі. А під цю пору далі продовжує науку в попередньої вчительки Н. Котович.

Публіка по закінченні концерту, залишаючись на місцях довший час аплявдувала, наче очікуючи ще чогось, особливо тоді, коли проф. Н. Котович дістала від учнів кіш з розкішними квітами.

Авдиторія Українського Горожанського Клюбу, в якій відбувався концерт, дуже добре надається до концертів і помилкою є шукати приміщення по всяких чужих гайскулах з невідповідним інструментом.

Управі Горожанського Клюбу належиться особлива подяка за її безкорисні і великі старання створення артистичної атмосфери цієї культурної імпрези.

Д-р М. Рибак

СЛОВО ПОДЯКИ, ПОДИВУ І ПРИЗНАННЯ

Мистецькому ансамблеві „Євшан" — цій прекрасній групі молодих талановитих українських людей, які повні ідеалізму і ентузіязму, завзято трудились і захоплюючими концертами, крім щедрого дару духової насолоди, популяризували справу Фонду Катедри Українознавства — ми глибоко вдачні.

Перша (весняна) фаза їхнього мистецького турне була дуже успішною. „Євшан" своєю піснею і танком, своєю оригінальною програмою полонив серця тисячів учасників концертів. При тому вміло розголосив потрібний заклик в користь ФКУ і одночасно чистим прибутком із концертів придбав для розбудови Гарвардського Центру Українських Студій — 4.400 долярів. З вдячністю потверджуємо, отримання тієї вплати.

Тепер вибирається „Євшан" у другу фазу турне: Чікаго, Детройт, Гартфорд, Бостон, Вільмінґтон, і Ню Йорк. Це важка праця, але молодь „Євшану" без сумніву подолає всі труднощі і зустрінеться із теплом і підтримкою української громади, бо ж вони — наша творча і патріотична молодь.

Гордимось „Євшаном", подивляємо його і бажаємо всім членам цього ансамблю щастя, добра і слави.

Ню Йорк, вересень 1972 р.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФКУ

СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ УРЯД В НОРВЕГІЇ ЗАМОРОЗИВ тамошні ціни на рівені, що обов'язував 9 вересня ц. р. Сталося це на вимогу робітничої спілки, яка рішуче протестувала проти безперервного підвищування цін головно на харчові продукти.

В'ЄТНАМСЬКІ КОМУНІСТИ ВЛАШТУВАЛИ бенкет для делеґації американського противоєнного руху і двох жінок, які з ними прибули до столиці Північного В'єтнаму Ганою, щоб привітати трьох звільнених американських воєнних полонених. Звільнені дякували у своїх промовах північним в'єтнамцям за добре поведення з ними у полоні.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ

св. Софії в Байоні, Н. Дж.

39 W. 22nd Street

ЗАПРОШУЄ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО НА

ТОРЖЕСТВЕННЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 35-ЛІТНЬОГО ІСНУВАННЯ ПАРАФІЇ

та на

ХРАМОВЕ СВЯТО

в неділю, 1-го жовтня 1972 року

ПРОГРАМА:

Год. 10-та — **Архиєрейська Свята Літургія**, яку відправить Первоієрарх Української Православної Церкви в Америці **Владика Митрополит МСТИСЛАВ** в сослуженні **Духовенства.**

Під час Святої Літургії відбудеться возведення в сан Протоієрея о. **ЄВГЕНА НОВИЦЬКОГО.**

Год. 11:45 — МОЛЕВЕНЬ

Год. 1-ша — **Празнична трапеза з мистецькою програмою і привітами.**

Зголошення на трапезу приймається до дня **26-го вересня.** **Тел. (201) 436-8350**

Даток 12.00 дол. **ПАРАФІЯЛЬНА РАДА і НАСТОЯТЕЛЬ**

UKRAINIAN AMERICAN HERITAGE COMMITTEE OF NEW JERSEY
FOR THE RE-ELECTION OF THE PRESIDENT

Запрошується Українську Громаду Ню Джерзі до масової участі у ЗБОРАХ в п'ятницю, 22-го вересня 1972 р. о год. 7-ій веч. в УНДомі, Ірвінґтон, Н. Дж.

An Invitation to the Ukrainian Community of New Jersey

A preliminary meeting of the Ukrainian American Heritage Committee to Re-elect the President was held at the Ukrainian National Home in Irvington on September 15, 1972. The meeting was very well received and a unanimous recommendation was made to invite the entire Ukrainian Community to a subsequent meeting on **Friday, September 22, 1972** at 7 P.M. at the **Ukrainian National Home, 140 Prospect Avenue, Irvington, N.J.**

The purpose of the meeting will be to plan: the intensification of the balance of the campaign to re-elect the President as well as other Republican Congressmen. Among the questions to be resolved will be the following: 1. What role can the Ukrainian Community of New Jersey play in the re-election? 2. Can we organize and make our views known to the political leadership?

Our brethren, in Ukraine are being persecuted, jailed, tortured, and denied their basic human rights. We cannot sit by idly or write letters of protest. We must organize and become a viable political force on all levels of government. Only through the political process can we hope to accomplish our ends; to help the Ukrainian cause. We must take an active part. Come to the meeting and find out what role you and your organization or association can play in this very important work.

Myron Leskiw — N.J. State Heritage Volunteer Coordinator.
George B. Korduba — Chairman, Campaign Committee
Leonard K. Lucenko — Executive Secretary

**ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ
БАЛТИМОР-КЕРТІС БЕЙ, Мд.**

повідомляє, що

в найближчу неділю, 24-го вересня 1972 р.

в приміщенні

Української Католицької Церкви
в КЕРТИС БЕЙ при 1506 Черч Ст.

— відбудуться —

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

получені зі

СОЮЗОВИМ ПІКНІКОМ

до участи в яких запрошені урядовці і члени усіх Відділів Українського Народного Союзу та все місцеве й довколишнє Громадянсто.

В цім Союзовім Дні візьме участь

п. МАРІЯ ДУШНИК
заступниця головного предсідника УНСоюзу.

Українська Молодь матиме велику нагоду взяти участь у вигравці забезпеченевих грамот й придбати життьове забезпечення, за яке однорічну вкладку заплатись Окружний Комітет. Закликаємо батьків прийти з дітьми й зголосити їх до вигравки. Старше Громадянство, після Зборів, зможе в часі Пікніку знайти товариську розвагу і смачну перекуску.

Початок о годині 1:30 по пол.

ЗА ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ:

Емануїл Притула, голова **Михайло Хома, секретар**

Федеральна Кредитова Кооператива

„САМОПОМІЧ"

в Ню Йорку

ПЕРЕНЕСЛАСЯ
ДО ВЛАСНОГО БУДИНКУ

під ч. 108 2-га евеню
(між 7 і 8 вул.)
Ню Йорк, Н. Й. 10003

БАНКОВІ ГОДИНИ:

щоденно, крім неділі і понеділка
від год. 10-3 по пол.
крім того в п'ятницю — 5-8 вечора

Тел. (212) 473-7810

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Д-ра МИКОЛИ ГАЙДАКА

бувший професор Міннесотського Університету,
науковець-дослідник ентимологіст

відбудеться

ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ДУШІ ПОКІЙНОГО

в неділю, 24-го вересня 1972 р.

після Св. Літургії, в Українській Православній Церкві СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА
505 Н. І. 4-та вул., МІННЕАПОЛІС, Мінн.

Прошу про молитви за Покійного.

ПАВЛИНА — дружина
і РІДНЯ



Ділимося з Громадянством, Приятелями та Знайомими сумною вісткою, що наспіла з Рідного Краю, що дня 15-го червня 1972 року відійшов у Вічність

бл. п.

ІВАН ШТАБАЛЮК

Покійний — громадський діяч, походив зі села Вибудів, пов. Бережани, Зах. Україна, проживши 78-ім років трудолюбивого життя. Похований на Личаківському цвинтарі у Львові.

**ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
з ПАНАХИДОЮ**

за спокій Його душі буде відправлене в НЕДІЛЮ, дня 24-го ВЕРЕСНЯ 1972 р. в українській католицькій церкві СВ. ВОЛОДИМИРА в ЕЛИЗАБЕТІ, Н. Дж. при Савд і Ґріср Евню, о 12:45 пополудне.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Глибоке співчуття Родині Покійного висловлюють СВОЯКИ та ОДНОСЕЛЬЧАНИ на ЧУЖИНІ

В ТРЕТЮ, ДУЖЕ СУМНУ ДЛЯ МЕНЕ РІЧНИЦЮ
несподіваної смерти,
нашого Незабутнього Любимого МУЖА і ТАТА

бл. п.

ПАНАСА ПІСКУНА

в СУБОТУ, 23-го ВЕРЕСНЯ 1972 р. о год. 9-ій ранку в церкві СВ. ТРОЙЦІ при Lyons Avenue, Irvington, N.J. — відслужиться

**ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
З ПАНАХИДОЮ**

О год. 12:30 по пол. на Українському Цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. — відправиться

ПАНАХИДА

Знайомих і Приятелів просимо помолитися за спокій Його Душі

дружина АННА і ДІТИ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Незабутнього

бл. п.

РОМАНА ФОРОСТОНИ

члена Українських Правників в Америці
будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ:

в РИМІ, у церкві св. СЕРГІЯ і ВАКХА;
в НЮ ЙОРКУ, в церкві св. ЮРА, П'ЯТНИЦЯ, дня 22-го ВЕРЕСНЯ, 8-ма год. ранку;
в КЕРГОНКСОНІ на СОЮЗІВЦІ, в КАПЛИЦІ, СУБОТА, 23-го ВЕРЕСНЯ, 10-та год. ранку.

Рідних, Приятелів і Знайомих про молитви за упокій душі просить

ДРУЖИНА з РІДНЕЮ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що в неділю, дня 10-го вересня 1972 року, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшов у Вічність на 67-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

АНДРІЙ МАРТИНЦІВ

народжений у Слободі Золотій на Бережанщині.

ПОХОРОН відбувся в середу, 13-го вересня 1972 р. з української католицької церкви св. Йосафата на кладовище св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Горем прибиті:

дружина — ТЕКЛЯ
донька — АННА з мужем ГРИГОРІЄМ ЗАВАДІВСЬКИМ
внуки — ЯРОСЛАВ, ІРЕНА, ЛЮБОМИРА
Брати і Сестри з Родинами в Україні
близька та дальша Родина на еміграції

Олег Верес доктором філософії

Чикаго. 22-річний Олег Верес осягнув академічний ступінь доктора філософії в галузі фізичної хемії. Промоція відбулася на початку вересня ц. р. в Чикаґському університеті Верес написав дисертацію на тему: Новий модель рідини води, приготовивши її в Департаменті хемії під дирекцією проф. д-ра Нормана Г. Нахтрієра і Жимс Фринка Інституту, цього університету. Промотором цієї дисертації був відомий науковець проф. д-р Стюарт А. Райс. У ній д-р Верес увів нові ідеї, які краще віддзеркалюють молекулярну структуру води і тут виведені математичні формули є підтверджені експериментально з більшою точністю ніж в інших моделях.

Олег Верес народився у червні 1950 р. в ЗСА. Лейн Технікел Гайскул закінчив в 1967 р. п'ятим. на списку 900 ґрадуантів. В тому ж році здав також матуру в Українознавчій Школі при Катедральному Соборі св. Володимира в Чикаґо. Восени 1967 записався на студії хемії до Чикаґського університету. Від 1967 р. до серпня ц. р. закінчив студії із ступенем бакаляври, магістра і доктора філософії в галузі фізичної хемії, протягом п'ятьох років. Каліфорнійський університет в Беркелі вже затруднив О. Вереса, даючи йому дворічний „рісирч феловшип".

Під час університетських студій д-рові Олегові Вересові признали стипендії: стейту Іллиной, чикаґський університет, Іллинойського Відділу Американського Хемічного Товариства Нешенел Саєнс Фондейшен та Феловшіп — Фундації Герца.

Д-р Олег Верес є сином президента Українського Музею ім. М. Сіменовича в Чикаґо д-ра Романа Вереса та матері Євгенії, з дому Соколовська.

Олег і його батьки є членами УНСоюзу 423-го Відділу в Чикаґо, та інших наших організацій. Під час університетських студій Олег був головою Українського Студентського Клюбу при Чикаґському університеті

Д-р Юрій Мачук

„УКРАЇНСЬКА ЕВОЛЮЦІЯ" ВЕЛИКОГО ЧАСОПИСУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

самостійности України, без чого годі розв'язати ввесь той заплутаний вузол питань. Навіть розглядаючи питання Далекого та Середнього Сходу, „О Е. де С. П." в'яже їх з Україною. І так, аналізуючи конфлікт Китай - СССР, часопис вважає, що Пекін, хоче того чи не хоче, змушений буде шукати підтримки в українців.

А ось цими днями в кількох статтях коментується невиголошену, але передану для оприлюднення у вільному світі промову Олександра Солженіцина, „О Е. де С. П.", погоджуючись з усіма думками автора і називаючи його найбільшим письменником, мислителем і філософом нашої доби, знову підносить справу України й українського народу, підкреслюючи, що такій великій українській нації Москва затуляє рота, всіляко поборює її волевиявлення, не дає змоги нормально розвиватися. Такий стан, кінець - кінцем, приведе до потужного вибуху: „край комунізмові в СССР покладуть українці"...

Редакція „О Е. де С. П." запросила бути її постійним співробітником та консультантом в українських справах всч. о. Володимира Ханейка, який, крім священства, займається також журналістикою. Всч. о. Володимир Ханейко (роджений у Бразилії) вже оприлюднив у тому часописі кілька статтей про український рух спротиву в СССР.

ЩЕ ОДНА ВТРАТА

Бувають й відомості, що ніяк не хочуть вкластися у свідомість, з якими людина ніяк не хоче погодитися. Такою була вістка, що наспіла до Боффало з Данкірку вранці в неділю 9 липня ц. р. про це, що помер попереднього вечора Юрій Коритко, помер ненадійно і передчасно, на 58-му році життя.

Св. п. Юрій Коритко проживав з родиною в містечку Данкірку, там його постигла смерть, там його й поховано 11 липня ц. р. Хоронили: о. д-р Павло Івахів, о. Пилип Грушецький, о. Юліян Кубіний. Прощальну проповідь в церкві виголосив о. Кубіний — близький друг Покійного.

На місце вічного спочинку виряджали Покійного, крім рідні, численні приятелі й знайомі, в тому числі й неукраїнці, бо ж св. п. Юрій Коритко втішався популярністю у місцевості, де проживав. На цвинтарі прощав Покійного брат Іван Коритко.

Після похорону відбулися влаштовані рідкею поминки, на яких згадували Покійного: о. д-р Павло Івахів, Оксана Бережницька від Т-ва за Патріяр. Устрій УКЦеркви — від Централі і від Боффальського Відділу, автор цих рядків як шкільний товариш і від громадянства. Складена мною на дитячий лад характеристика Юрія Коритка, — мого шкільного товариша перед десятками років (1925) залишилася вірною і в пізнішому житті. Св. п. Юрій Коритко був людиною товариською, веселою, послідовною. У товариському житті, в школі ніколи не вирізняв себе з огляду на своє священиче походження, як це нераз робили інші. Про те, що він син священика, знали ми в школі з його персональних даних, а не з поведінки. Позитивними прикметами характеру Юрій Коритко завжди здобував популярність і приятелів як в шкільному середовищі, так згодом і в широкій громаді.

По закінченні гімназії (Філія української гімназії у Львові) наші шляхи розійшлися. Стрічалися ми тоді вже рідко. Юрій Коритко поступив у Богословську Академію у Львові, а я в університет. Вибух другої світової війни, прихід большевиків у Західню Україну не дали змоги Юрію Коритковi закінчити у Львові богословські студії. Закінчив він їх (2 семестри) у Гіршберґу в Німеччині у створеній після капітуляції Німеччини Українській Католицькій Духовній Семінарії. Довга перерва у студіях, спричинена війною, виглядала так: у 1939 р. після приходу большевиків Юрій Коритко покинув Львів і подався на Холмщину. Там, в селі Стенятин, він учителював, а крім того займався громадською працею: зорганізував Пласт, Драматичний гурток. В 1941-му р. вернувся до Львова, але не на довго, вибрався, як і багато української молоді, на східні землі України, щоб там допомогти будувати нове життя після відступу большевиків. Жив і працював у Києві, в цукровій Централі. В Києві пізнав майбутню свою дружину Зінаїду.

Розвиток дальших воєнних дій приневолив Юрія Коритка з дружиною покинути Київ і переїхати до Львова, де працював при Українському Центральному Комітеті. Його ділянка — це допомога втікачам із східніх областей України, які на своєму скитальчому шляху мали ще змогу на деякий час залишитися на західніх українських землях.

Однак, безпека втікачів на західніх окраїнах рідної землі тривала не довго. Фронт із щораз то більшою швидкістю пересувався на захід, внаслідок чого не тільки втікачі із східніх областей, але й мешканці західніх українських земель мусіли залишити батьківщину, а з ними й Юрій Коритко з дружиною. Їхній скитальчий шлях вів через Словаччину до Німеччини. У Словаччині народилася найстарша їхня дитина, доня Ксеня, сьогодні дружина Зенона Депутата. Крім цієї доні Юрій Коритко осиротив ще молодшу доню Лесю і сина Ярему. Обидвоє вони—студенти. До Америки родина Коритків прибула в 1949 р., спочатку перебувала в Південній Дакоті, а згодом переїхала до Данкірку, де поселилися ще перед тим рідні Юрія Коритка: мама, сестри, брат з родинами.

Уся це невеличка група була і є тісно пов'язана із українською громадою в Боффало. Покійний Юрій Коритко виявив особливу активність в боффалівському у Відділі Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви на становищі голови цього ж Відділу.

Своїм ненадійним відходом Покійний завдав невимовного жалю не тільки рідним, але й усій українській спільноті.

Мих. Лоза

ПОЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ВІДЛЕТІВ з Варшави до Вашинґтону, щоб дістати від Америки технічну допомогу й кращі умовини торговельного обміну. Міністер Стефан Ольшовський підготовив ті свої відвідини, підписавши в минулому тижні з Західньою Німеччиною умову про обмін амбасадорами та поліпшивши зв'язки Польщі із скандинавськими державами.

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР КАКУЇ ТАНАКА ПОЇДЕ до Комуністичного Китаю в першому тижні жовтня. Він заповів, що не буде комунікатів про його тамошнє перебування, аж поки закінчаться його наради з китайськими комуністичними проводирями.

ЛІТЕРАТУРНІ ВЕЧОРИ ЯРА СЛАВУТИЧА В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

Мандруючи цього року під знаком Південного Хреста, Яр Славутич мав три літературні вечори в містах Сан Павльо, Куритибі й Буенос Айресі. Поет читав твори з нової збірки поезій „Мудрощі мандрів", що вийшла в світ у видавництві „Славута" в Едмонтоні (72 Вестбрук Драйв). При цій нагоді відвідав він також Ріо-де-Жанейро, Прудентопіль, де живе дуже багато українських поселенців, Ліму й Мехіко.

ТАРЗАН, Ч. 6813. Тупелі приязно приймають Тарзана й Улі



Здорові були, чужинці! Ми тупелі вітаємо всіх мужів, які хочуть бути приятелями тупелів!

Я, Тарзан, і мій приятель вождь Улі з країни булів, хочемо цього самого, вожде Туля! Прибуваємо, щоб говорити про мир між тупелями й кіками!

Еге ж, Тарзане! Коли жив старий вождь Муму, то кіки були приятелями. Але молодий вождь Муму дозволяє свому обія-чоловікові говорити брехні про нас!

Обія-чоловік Мотта не живе! Ми привозимо привіт від молодого вождя Муму, — він хоче, щоб кіки і тупелі були знову приятелями!